

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

**Пояснювальна журналістика на прикладі матеріалів
Vox News, New York Times, Texty.org.ua (2022–2023 рр.)**

Кваліфікаційна робота
студента 2 курсу
другого (магістерського)
рівня вищої освіти
спеціальності 061 «Журналістика»
Ольховського Микити Артемовича

Керівник:
Полумисна Ольга Олексіївна,
кандидат філологічних наук,
доцент

Харків – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Пояснювальна журналістика: історичний і теоретичний аспекти	6
1.1. Пояснювальна журналістика: поява жанру, функціонування в медіа	6
РОЗДІЛ 2. Робота провідних медіа в галузі пояснювальної журналістики	15
2.1. Аналіз роботи провідних медіа в контексті пояснювальної журналістики та використання візуалізаційних засобів (на прикладі Vox News)	15
2.2. Пояснювальна журналістика на прикладі New York Times	38
2.3 Українській досвід у пояснювальній журналістиці: видання Texty.org.ua	42
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49

ВСТУП

Актуальність. Пояснювальна журналістика та особливості її використання в медіа є дуже актуальною темою в сучасному медіаландшафті. Розвиток технологій та швидкий доступ до інформації привели до потреби пояснити складні теми та процеси широкій аудиторії зрозумілою мовою і з використанням візуальних засобів. У сучасному світі, повному складних проблем і глобальних викликів, інформація стає все більш складною. Пояснювальна журналістика виступає в якості засобу спрощення і роз'яснення складних понять і процесів, щоб зробити їх доступними для широкої аудиторії. Вона сприяє підвищенню інформаційної грамотності громадськості, допомагаючи людям розуміти складні суспільні, політичні та економічні процеси, а також розпізнавати маніпулятивну та недостовірну інформацію. Зокрема, в умовах поширення дезінформації та фейків, пояснювальна журналістика грає ключову роль у забезпеченні достовірної інформації та виявленні дезінформації. Вона також може залучити більшу аудиторію до сприйняття складної інформації, сприяючи демократичному процесу та впливаючи на формування громадської думки щодо різних питань. Пояснювальна журналістика активно використовує новітні технології, такі як візуалізації та інтерактивні графіки, для більш ефективного передачі складної інформації. Проте вона також стає об'єктом критики та обговорення, з питань об'єктивності та балансування інформації. Дослідження та дискусії щодо цих питань є важливим аспектом розуміння ролі пояснювальної журналістики в сучасному суспільстві.

Загальне обґрунтування актуальності теми базується на потребі в доступній та зрозумілій інформації, розумінні складних процесів та фактів, боротьбі з дезінформацією та формуванні обґрунтованих думок

громадськості. Вивчення досвіду провідних медіа, таких як Vox News, The New York Times та Texty.org.ua відіграють важливу роль у розкритті можливостей та викликів, що стоять перед пояснювальною журналістикою. Ураховуючи всі ці фактори, актуальність теми видається очевидною і виправданою, оскільки вона відповідає сучасним викликам і потребам інформаційного суспільства.

Мета – з'ясувати роль пояснювальної журналістики на прикладі роботи провідних медіа, зокрема Vox Media, The New York Times та Texty.org.ua у поширенні доступної та зрозумілої інформації, сприянні інформаційній грамотності та протидії дезінформації.

Об'єктом дослідження є Vox Media, The New York Times та Texty.org.ua.

Предметом дослідження є аналіз робіт, створених Vox Media, The New York Times та Texty.org.ua у сфері пояснювальної журналістики.

Методологія дослідження включатиме такі етапи.

Дослідницький процес передбачає кілька ключових етапів. Початковий етап включає збір та аналіз літературних джерел, пов'язаних з пояснювальною журналістикою, діяльністю провідних медіа, зокрема Vox Media, The New York Times та Texty.org.ua. Ці джерела стануть теоретичною основою для дослідження та нададуть контекст для подальшого аналізу. Наступний етап включатиме вивчення відеоматеріалів та контенту Vox Media, зокрема їх пояснювального контенту. Основна увага буде спрямована на використання візуалізацій, інтерактивних елементів та новітніх технологій у їхній роботі. Наступним кроком буде аналіз отриманих даних та формулювання висновків, які відповідатимуть на поставлені дослідницькі запитання. На основі цього аналізу будуть сформульовані висновки та методологічні рекомендації для розвитку пояснювальної журналістики в роботі провідних медіа, зокрема Vox Media, New York Times, Texty.org. Після збору та аналізу даних, їх обробки будуть

сформульовані висновки, що стосуються об'єкта та предмета дослідження. Вони дозволять встановити ключові характеристики пояснювальної журналістики та виявити специфіку роботи Vox Media, The New York Times та Texty.org.ua у цьому контексті.

Крім того, методологічні рекомендації, які будуть сформульовані на основі результатів дослідження, можуть використовуватися як практичні орієнтири для розвитку пояснювальної журналістики в медіа-організаціях. Вони можуть стосуватися використання нових технологій, методів візуалізації даних, залучення аудиторії та забезпечення ефективності та впливу пояснювального контенту на глядачів.

Науково-теоретична база. Тему пояснювальної журналістики досліджували Жан-Ремі Поль Лапер, Павел Білек, Ян Віснєвський, Емма Льюгфрен, Рой Пітер Кларк та ін.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів та висновків. Загальний обсяг дослідження 52 сторінки, кількість використаних джерел становить 34 позиції.

РОЗДІЛ 1.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА: ІСТОРИЧНИЙ І ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТИ

1.1 Пояснювальна журналістика: поява жанру, функціонування в медіа

Жанр «пояснювальної журналістики» не має конкретної дати виникнення. Журналістика створювалася, щоб доносити до людей простими словами складну інформацію, жанр з'явився згодом. Відомо, що поняття «пояснювальна журналістика» стало більш актуальним та визначеним у другій половині 20 століття.

Цей жанр з'явився у 1985 році, коли Пулітцерівська премія вперше включила окрему категорію для цього. Про це у своїй статті згадує старша редакторка з цифрових новин видання «The Local» Емма Льогфрен. Вона також стверджує, що «відродження» пояснювальної журналістики, яке триває й до цього часу, відбулося в 2010-х роках і дуже вплинуло на медійну сферу. Це стало частково відповіддю на зростання дезінформації в Інтернеті. Пояснювальна журналістика виявилася ефективним засобом не лише протидіяти неправді та неточностям, але й прищеплювати аудиторії аргументовану та точну інформацію, часто перед тим, як вони зіштовхнуться з відхиленнями чи обманом [9].

Створенню окремої номінації Пулітцерівської премії сприяла робота головного редактора St. Petersburg Times (зараз Tampa Bay Times) Юджина Паттерсона. Про це пише його учень, письменник та редактор Рой Пітер Кларк [21].

У 1984 учень Паттерсона Рой Пітер Кларк написав есе «Making Hard Facts Easy Reading» для Washington Journalism Review, де сформував принципи пояснювальної журналістики. У подальшому вони стануть базою для журналістів-аналітиків [22].

Він запропонував такі принципи:

1. Отримав інформацію для тисяч, але почни з одного. Це про розуміння всієї інформації. Не нагромаджувати ваш матеріал фактами, термінами та цифрами [22].

2. Створення ілюзії розмови.

Треба усвідомлювати, що поки ви збирали її, про весь контекст знаєте лише ви. І тому щоб донести інформацію до мас, потрібно почати з малого — розказати її цікаво, зрозуміло і повно, наче говориш із близькою людиною [22].

3. Зниження темпу інформації, особливо там, де читачу/глядачу важко її сприйняти.

Часто читачі отримують довгі та складні речення, які можуть бути важкими для сприйняття. Розглядайте крапку як сигнал для зупинки. Кількість знаків пунктуації визначає темп читання, і іноді повільний темп є корисним, особливо коли ви намагаєтеся розібрати складну інформацію [22].

4. Жодного жаргону.

Коли ви пишете матеріал на технічну тему, то вам слід вивчити спеціальну мову. Але читачі не в курсі і не розуміють жаргон, перекладайте ці слова на більш зрозумілі [22].

5. Менше цифр.

Ніколи не давайте багато чисел в одному абзаці. Ще гірше – три абзаци цифр. Читачі прийшли не до школи, а хочуть отримати загальну картину ситуації [22].

6. Використання візуалізації.

Один із способів роботи з числами або іншою технічною інформацією — це подати її візуально. Деякі речі, як-от маршрути, важко передати в тексті. Карта локатора може бути кращою. Тут варто слідкувати, щоб графік був зрозумілим, а не ще більш заплутував людей [22].

7. Поясніть, чим це може бути корисним для вашого читача. Тут Кларк радить давати аналогію до будь-якої ситуації, тоді глядач здатен уявити, про що ви кажете. Якщо це ситуація схожа на щось просте із життя, використайте це [22].

8. Цитуйте лише компетентних людей. Але не забувайте, щоб вони були зрозумілими.

Важливо слухати вашого експерта, бо найчастіше вони використовують жаргонізми, канцеляризми та інші засоби, які можуть бути незрозумілими вашій аудиторії. Перепитайте і ввічливо попросіть пояснити більш простою і зрозумілою мовою, скориставшись порадою №7 (аналогією) [22].

9. Розповідайте історії максимально коротко.

Нічого немає страшного, якщо журналіст здатен описати всю історію в одному абзаці. Якщо історія не втрачає повноти, контексту та об'єктивності, то ваш матеріал від цього лише виграє. Головне — донести сенс, не заплутати аудиторію, щоб у неї не виникало додаткових питань [22].

10. Давати один приклад, який пояснить ситуацію більшості.

Для того щоб розібратися в ситуації з кількісними випадками одного явища, не обов'язково розповідати всі історії. Знайдіть один унікальний приклад, який зацікавить глядача [22].

11. Прочитайте текст вголос. Якщо він вас втомив і заплутав, варто переписати [22].

Пояснювальна журналістика є однією з ключових галузей сучасної журналістики, що відіграє важливу роль у роз'ясненні складних понять, процесів та проблем для широкої аудиторії.

Пояснювальна журналістика може бути описана як форма журналістського контенту, яка має на меті роз'яснення складних понять, явищ, технологій або проблем у доступній та зрозумілій формі для широкої аудиторії. Вона прагне забезпечити аудиторію не лише інформацією, але й контекстом, аналізом та візуалізацією, що допомагає розуміти складні концепції та сприяє активній участі глядачів, читачів або слухачів у суспільних дебатах.

Найкращий і змістовний опис про пояснювальну журналістику говориться у слогані, з яким нагороджують на Пулітцерівській премії: за майстерне висвітлення значущої і складної теми з використанням будь-якого доступного журналістського інструменту [24].

Першим переможцем у жанрі «пояснювальна журналістика» став Джон Франклін з Baltimore Evening Sun за свою серію з семи частин під назвою «The Mind Fixers», де він досліджував молекулярну психіатрію [9].

У 2023 нагороду отримала штатна письменниця журналу The Atlantic Кейтлін Дікерсон за «глибоке та переконливе» висвітлення політики адміністрації Трампа, яка відділяла дітей мігрантів від їхніх батьків, що призвело до зловживань, які зберігалися при адміністрації Байдена. Її репортаж - одна з найдовших статей (7 розділів) в історії The Atlantic, у якій вона розповіла про одні з найскладніших розділів у новітній історії США, розкриваючи не тільки те, як виникла політика і хто за неї несе відповідальність, а й те, як усі її найгірші результати були передбачені та проігноровані [23].

Обидва ці тексти, які розділяє між собою більше 40 років, схожі за принципами, які написав Р. Кларк, але разом із журналістикою розвиваються технології. У есе Кларка, на яке також спирається й

дослідник сучасної пояснювальної журналістики Ян Віснорський у своїй роботі «Explanatory Journalism – A New Way How To Communicate In Digital Era» [19, с. 33], сформульовано такі принципи пояснювальної журналістики:

- Простота та зрозумілість: пояснювальна журналістика ставить перед собою завдання перетворити складну інформацію на доступну і зрозумілу форму, використовуючи доступну мову, уникнення технічних термінів та забезпечення логічної послідовності викладу.

- Контекстуалізація: важливим аспектом пояснювальної журналістики є надання контексту та фонові інформації, що допомагає розуміти важливі зв'язки та вплив подій або явищ.

- Використання візуалізації: пояснювальна журналістика активно використовує різноманітні візуальні елементи, такі як інфографіка, графіки, відео або анімація для наглядного представлення складної інформації та сприяння кращому розумінню.

- Розбудова наративу: успішна пояснювальна журналістика створює нарративний контекст, розповідаючи історії та використовуючи приклади, щоб переконливо передати інформацію та привернути увагу аудиторії.

За допомогою пояснювальної журналістики медіа організації намагаються зробити складну інформацію доступною та зрозумілою для широкої аудиторії. Вона сприяє підвищенню грамотності громадян, активізації громадської участі та стимулює дебати на важливі суспільні теми. Пояснювальна журналістика виступає як інструмент формування критичного мислення, сприяє розумінню складних проблем та розвиває медіаграмотність [19, с. 33].

Про це пише вище згаданий Ян Віснорський: «Медіаграмотність – це деякі з них ключові характеристики особистості, які включають підготовку до ефективної самореалізації в сучасне динамічне суспільство з точки зору інформаційного посередництва. Ми можемо зрозуміти це як знання,

розуміння та досвід роботи з різними формами медіа, а також як компетентність у використанні різноманітних медіа або здатність критично мислити. І останнє, але не менш важливе, це означає певний рівень навичок і компетентності у використанні медіапристроїв» [19].

Пояснювальна журналістика відіграє важливу роль у сучасному медіа-середовищі, допомагаючи зрозуміти складні поняття та проблеми, активізуючи громадську участь та сприяючи формуванню критичного мислення у глядачів, читачів та слухачів. Використання візуалізації, контекстуалізації та наративності допомагають створити зрозумілі та захопливі пояснювальні матеріали, які відповідають потребам сучасної аудиторії.

Історія зародження жанру «пояснювальна журналістика» включає кілька ключових етапів і моментів розвитку, що сприяли його формуванню і визнанню як важливого жанру в журналістській практиці.

Перші ознаки пояснювальної журналістики можна простежити ще у минулому столітті, коли журналісти почали намагатися роз'яснювати складні політичні, економічні та соціальні процеси широкій аудиторії. Однак, самостійний жанр «пояснювальна журналістика» виник і став визнаним у другій половині ХХ століття.

Одним з ключових етапів у розвитку пояснювальної журналістики була ера комп'ютерів та Інтернету. Завдяки цифровим технологіям журналісти отримали нові інструменти для пояснення складних процесів та інформації. Візуалізація даних, інтерактивні елементи та мультимедійні формати дозволили створювати більш доступні і зрозумілі матеріали для аудиторії. «Якщо в 1964 році до 80% американців регулярно читали газети, то в 1994 році їх було на 20% менше, а в 2006 році ці цифри впали нижче 50%. Змінилася й онтологія журналістики. Нові формати та методи змінили повсякденну практику роботи журналістів, впоратися з якою мають як початківці професіонали, так і більш досвідчені журналісти. Ці інновації

супроводжуються різноманітними проблемами, зокрема великою кількістю швидкої та стислої інформації, що надається в Інтернеті» — пише про це Я. Віснєвський [19, с. 28].

Зародження пояснювальної журналістики великою мірою пов'язане з розвитком науково-популярної журналістики, де прагнення до пояснення складних наукових концепцій широкій аудиторії стало одним з головних пріоритетів. Відомі науково-популярні журнали, такі як «Scientific American» та «National Geographic», почали включати пояснювальні матеріали, які використовують доступну мову і візуалізацію для роз'яснення складних наукових питань.

З появою соціальних медіа і онлайн-платформ з'явився новий простір для пояснювальної журналістики. Відеоролики, блоги, інтерактивні статті стали популярними форматами для пояснення складних тем. Такі видання, як Vox Media, набули популярності своїми пояснювальними відеороликами, де вони використовують просту мову, візуалізацію даних та інтерактивність, щоб допомогти глядачам зрозуміти складні теми [19, с. 30].

Зародження пояснювальної журналістики також пов'язане зі зростанням скептицизму щодо масових медіа та збільшенням потреби у глибокому розумінні суспільних та політичних процесів. В атмосфері інформаційного шуму й фейкових новин пояснювальна журналістика стала інструментом для боротьби з дезінформацією та надання достовірної і зрозумілої інформації аудиторії.

Загалом, історичний огляд розвитку пояснювальної журналістики показує, що вона є результатом потреби суспільства у більш доступній та зрозумілій інформації про складні процеси. За допомогою візуалізації даних, мультимедійних форматів та простої мови пояснювальна журналістика стала важливим інструментом для комунікації складних тем широкій аудиторії.

Основні принципи та методи пояснювальної журналістики, як описано у джерелі «Explanatory Journalism – A New Way How To Communicate In Digital Era», відіграють важливу роль у сучасному медіапросторі. Пояснювальна журналістика спрямована на забезпечення розуміння складних тем та сприяння освіті та навчанню. Вона розкриває сутність складних питань, надає контекст і допомагає аудиторії зрозуміти причини, наслідки та взаємозв'язки, що сприяє підвищенню освітнього рівня та розширенню знань [19].

Пояснювальна журналістика також має завдання побудови довіри та об'єктивності. Журналісти, які працюють у цьому жанрі, намагаються показати різні сторони питання та розкрити різні погляди і аргументи, щоб дати аудиторії можливість самостійно сформулювати власну думку. При цьому вони ставлять перед собою завдання забезпечити об'єктивну та достовірну інформацію.

Ще одним важливим аспектом пояснювальної журналістики є стимулювання активної громадської участі. Це означає спонукання аудиторії до дії, обговорень та обміну думками. Пояснювальна журналістика надає людям не лише інформацію, але й засоби та інструменти для виявлення активної громадської позиції. Це сприяє зміцненню відносин між журналістами та аудиторією, а також покращує якість інформації.

Пояснювальна журналістика також сприяє розвитку критичного мислення в аудиторії. Вона надає не лише інформацію, але й допомагає аудиторії розуміти, як аналізувати інформацію, перевіряти факти та розрізняти об'єктивну інформацію від спекуляцій. Це особливо важливо в епоху цифрових медіа, коли доступ до інформації є всеосяжним, а критичне мислення стає необхідним інструментом для орієнтації у великій кількості даних.

Ці принципи та методи пояснювальної журналістики допомагають забезпечити якісну, доступну та глибоку інформацію для аудиторії, сприяють розумінню складних питань та проблем, а також сприяють активній взаємодії між журналістами та аудиторією. Вони відіграють важливу роль у сучасному медіапросторі, допомагаючи людям орієнтуватися у складному світі і здійснювати осмислені рішення на основі достовірної інформації.

Однією з основних ролей пояснювальної журналістики є спрощення складних понять і термінів для широкої аудиторії. Вона ставить за мету зрозумілість і доступність інформації, яка може бути складною для розуміння для звичайних людей. Це може бути досягнуто шляхом використання простої мови, наочних прикладів і ілюстрацій, графіків, візуалізацій даних та інших методів, які сприяють кращому сприйняттю інформації.

Пояснювальна журналістика також використовується для розкриття складних проблем і ситуацій, які потребують глибокого аналізу та контекстуалізації. Вона допомагає виявити причини, наслідки, залежності і тенденції у складних процесах і подіях, що стаються у світі. Це дозволяє глядачам або читачам отримати повніше розуміння ситуації і зробити обґрунтовані висновки.

Крім того, пояснювальна журналістика може допомогти зменшити дезінформацію і фейкові новини, оскільки вона базується на фактах, дослідженнях та об'єктивних джерелах інформації. Вона ставить своєю метою надати достовірну та обґрунтовану інформацію, яка допомагає читачам розібратися у складних питаннях і зробити свідомі рішення.

Таким чином, роль пояснювальної журналістики полягає в тому, щоб зробити складні теми доступними, зрозумілими та цікавими для широкої аудиторії, забезпечити глибоке розуміння сутності подій і проблем, а також протидіяти дезінформації.

РОЗДІЛ 2.

РОБОТА ПРОВІДНИХ МЕДІА В ГАЛУЗІ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

2.1. Аналіз роботи провідних медіа в контексті пояснювальної журналістики та використання візуалізаційних засобів (на прикладі Vox News)

Визначення провідних медіа в сучасному медіапросторі є важливим аспектом для розуміння ідентифікації і визнання найвпливовіших медійних організацій. У цьому розділі розглядається поняття провідних медіа, їхня роль у суспільстві та особливості, які допомагають їм зайняти центральне місце в медіа.

Визначення провідних медіа включає оцінку різних факторів, таких як розмір аудиторії, вплив, авторитетність, якість журналістики, інноваційність та інші показники. Провідні медіа є тими, що мають значний вплив на формування громадської думки, встановлення порядку денного та вирішення ключових питань, які стосуються суспільства. Також враховується їхня репутація та відповідальність. Провідні медіа повинні мати гарну репутацію, яка ґрунтується на їхній здатності забезпечувати достовірну та об'єктивну інформацію. Вони також мають бути відповідальними за свої дії та вплив на суспільство, дотримуватися етичних стандартів та найкращих практик журналістики.

Провідні медіа в сучасному медіапросторі часто володіють широким спектром медійних платформ і форматів, таких як телебачення, радіо, газети, журнали, веб-сайти, соціальні мережі та інші цифрові канали. Вони активно використовують нові технології та інноваційні підходи до поширення інформації та залучення аудиторії. Завдяки своєму статусу провідних медіа вони мають значну впливовість і можуть визначати

тренди, формувати громадську думку та впливати на суспільні процеси. Нові технології, зміни в способах споживання медіа та зростання ролі соціальних мереж роблять впливовість медіа більш різноманітною та конкурентноздатною.

Крім вже авторитетних та зарекомендованих медіа, на зразок The Washington Post, BBC, The New York Times, на початку 2010-х зароджуються і нові медіа, які займають нішу пояснювальної журналістики. У 2012 з'являється бізнес-видання Quartz, спеціалізується на аналізі економічних явищ. «Ключові слова як «пояснити» стають все більш популярними та затребуваними. Це підтверджується, наприклад, слоганом Quartz, «глобальні новини та ідеї для нового покоління бізнес-лідерів» [19, с. 31].

Однією з ключових осіб сучасної пояснювальної журналістики в Сполучених Штатах Америки є журналіст Езра Кляйн. Він — політичний оглядач і письменник, найбільш відомий своєю роботою в галузі політики, публічної політики та ЗМІ. Езра Кляйн зробив кар'єру в журналістиці, працюючи в кількох відомих ЗМІ. Він працював у таких виданнях, як The Washington Post, Bloomberg і Newsweek, отримав визнання за свій проникливий політичний аналіз і коментарі. Езра Кляйн став співзасновником Vox.com, відомої цифрової медіаплатформи, у 2014 році. Vox зосереджується на пояснювальній журналістиці, пропонуючи глибокий аналіз і висвітлюючи різні теми, зокрема політику, економіку, технології та культуру. Езра Кляйн працював головним редактором і продовжував створювати контент для платформи. До сьогодні він веде популярний подкаст під назвою «Шоу Езри Кляйна», де бере участь у тривалих дискусіях із широким колом гостей, зокрема політиків, науковців, авторів та лідерів думок. Подкаст охоплює різноманітні теми: від політики та економіки до культури та суспільства. Езра також є письменником. Він написав книгу під назвою «Чому ми поляризовані», у якій досліджується

питання політичної поляризації в Сполучених Штатах і фактори, що цьому сприяють. Книга отримала визнання критиків і сприяла дискусіям про американську політику [8].

Езра Кляйн отримав визнання за його внесок у сферу політичної журналістики та його зусилля зробити складні питання більш зрозумілими для широкої громадськості за допомогою журналістики-роз'яснення. Його робота продовжує впливати на політичний дискурс і суспільне розуміння важливих тем. Зверніть увагу, що мої знання базуються на інформації, доступній до січня 2022 року, і з того часу в його кар'єрі могли відбутися зміни.

У 2014 році репортер The Washington Post Езра Кляйн створює Vox зі слоганами «зрозумілі новини», «поясни наш світ». Головна місія цього медіа полягає в тому, щоб «допомогти кожному зрозуміти наш складний світ, щоб ми всі могли його формувати». На сайті Vox можна знайти тематичні розділи про гроші, освіту, здоров'я, технології, політику тощо. Інформацію надають у вигляді відео, текстів, подкастів. Про причини створення Vox і його мету у 2017 Езра Кляйн каже наступне: «Ми започаткували Vox з цією ідеєю, що ми можемо використовувати сучасні видавничі технології та наголос на поясненнях і контексті для створення нового виду продукту. Основна ідея полягала в тому, що один із компромісів, на які ми як індустрія повинні були піти з технологією друкованого паперу, полягав у тому, що ми не можемо розповісти людям усе, що їм потрібно знати, щоб надати людям увесь контекст для всіх новин, які були в газеті» [5].

У 2020 Кляйн залишить Vox та відновить свою кар'єру колумніста — він почне писати пояснювальні матеріали та робити подкасти для відділу Opinion у The New York Times, а про його спадок у Vox писатимуть: «Пан Кляйн належить до покоління журналістів, які допомогли стати піонером у галузі веб-видання, і Vox.com був рано в пояснювальній журналістиці,

жанрі, який крок за кроком проводить читачів через складні питання. Протягом більшої частини 2010-х років зростання таких нових видань, як Vox.com і BuzzFeed, припускало, що традиційні установи, включаючи The Times і The Washington Post, зникнуть» [8].

Vox, цифрова медіа-компанія, відома своєю пояснювальною журналістикою та інформативними відео, використовує анімаційний дизайн у своїх відео, щоб покращити візуальне оповідання та ефективно донести складні концепції до своєї аудиторії. Ось кілька способів використання Vox дизайну руху у своїх відео:

1. Візуальні пояснення: Vox часто використовує рухому графіку та анімацію для візуального пояснення концепцій, даних та інформації. Це полегшує глядачам сприйняття складних тем, від економіки та політики до науки та технологій.

2. Візуалізація даних. Моушн-дизайн використовується для створення динамічних візуалізацій даних, таких як діаграми, графіки та карти, які допомагають проілюструвати статистичні дані та тенденції. Такий підхід робить дані більш привабливими та зрозумілими.

3. Анімована інфографіка: Vox використовує анімовану інфографіку, щоб розбити ключові моменти, роблячи їх більш доступними для аудиторії. Ця інфографіка може містити піктограми, текст та ілюстрації, які рухаються або переходять, щоб підкреслити важливі деталі.

4. Історичний контекст. Під час обговорення історичних подій або контексту Vox використовує анімаційний дизайн для анімації історичних фотографій або кадрів, забезпечуючи більш привабливий спосіб зв'язати минуле з сьогоденням.

5. Анімація персонажів: у деяких відео Vox використовує анімацію персонажів, щоб уособити або представити концепції, що може допомогти створити більш привабливу розповідь.

6. Блок-схеми та діаграми. Моушн-дизайн використовується для анімації блок-схем і діаграм, які демонструють процеси, послідовності чи причинно-наслідкові зв'язки.

7. Безперебійні переходи: Vox використовує моушн-дизайн для створення плавних переходів між сегментами своїх відео, зберігаючи залучення глядачів і перетікання.

8. Удосконалення оповіді: Motion design покращує оповідання Vox, додаючи візуальні елементи, які доповнюють оповідь і спрямовують глядача на розуміння.

9. Брендінг: особливий візуальний стиль Vox, включаючи анімацію логотипу та послідовне використання кольорів і елементів дизайну, допомагає встановити ідентичність бренду та впізнаваність.

Використовуючи таким чином моушн-дизайн, Vox ефективно передає інформацію та надає аудиторії освітній контент, відповідаючи своїй місії роз'яснювальної журналістики. Цей підхід зробив Vox відомим джерелом інформативного та візуально привабливого відеовмісту.

Однією з візитівок цього видання є «пояснювальні картки», які вони запустили у 2014 році. Суть цього формату полягає в тому, щоб у декількох картках, які читач може гортати слайдами, розказати складну і довгу історію. «Коли ми починали, думали, що зробимо це за допомогою продукту, який ми назвали «стеки карток», які представляли собою ці прикріплювальні колекції інформації, які можна розширювати та гортати. Вони були дуже круті» [5].

Специфічні характеристики Vox Cards включають:

1. Візуальна презентація: картки Vox дуже візуальні та використовують графіку, зображення та анімацію для передачі інформації. Вони розроблені, щоб бути зрозумілими та візуально привабливими.

2. Коротка інформація: картки Vox представляють інформацію короткими, легко засвоюваними сегментами. Кожна картка зазвичай містить коротке пояснення, факт або статистику.

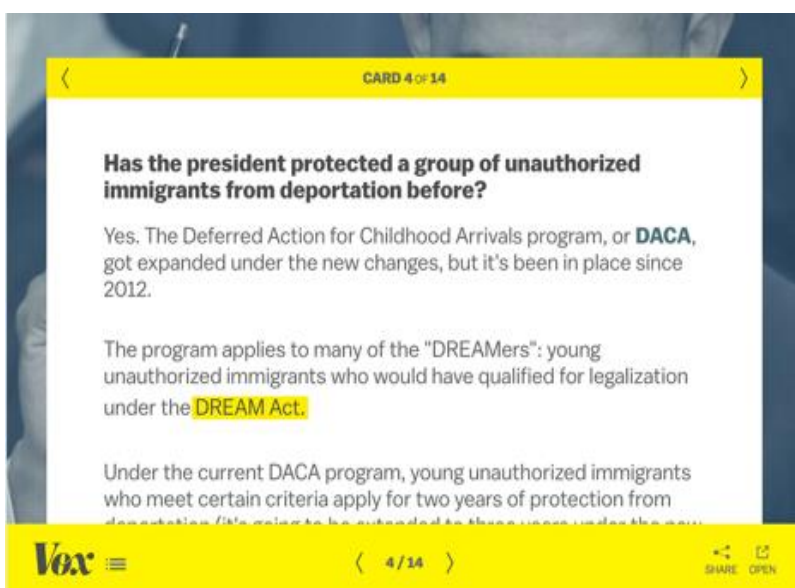
3. Формат прокручування: картки Vox часто представлені у форматі прокручування, що дозволяє глядачам гортати або прокручувати серію карток, щоб досліджувати тему.

4. Короткі пояснення: вміст у Vox Cards представлено просто та зрозуміло, що робить його доступним для широкої аудиторії.

5. Освітнє значення: Vox Cards має на меті навчати та інформувати аудиторію з широкого кола тем, від політики та економіки до науки та культури.

6. Використання в цифровому контенті: картки Vox зазвичай інтегруються в цифровий контент Vox Media, включаючи статті та відео, щоб покращити розповідь і пояснення аспектів їхньої роботи.

7. Різноманітність тем: картки Vox охоплюють широкий спектр тем, від поточних подій та історичного контексту до наукових концепцій і культурних явищ.

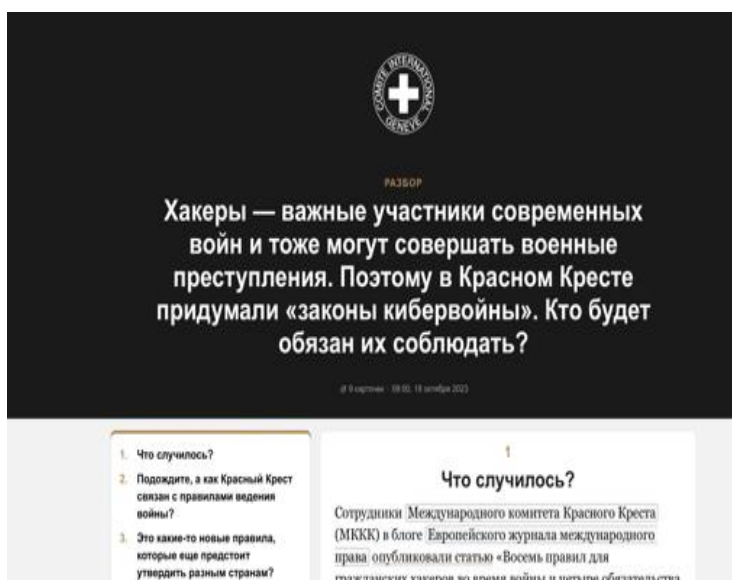

Спеціальний формат і стиль Vox Cards роблять їх корисним інструментом для представлення складних ідей у візуально привабливий і зрозумілий спосіб, сприяючи місії Vox

Media щодо роз'яснювальної журналістики та освітнього контенту.

Цей формат у майбутньому почнуть робити і у латвійському виданні Meduza. «Коли ми запускали «Медузу», то весь час повторювали, що наше завдання не лише розповідати, а й пояснювати (привіт, Vox). Нам це було настільки важливо, що ми навіть для цього спеціальний розділ створили та назвали його «Картотекою». У своєму блозі на Medium видавці «Медузи» виокремили декілька важливих критеріїв вдалої теми для цих пояснювальних карток [32]:

1. Прив'язка до повістки. Тобто іншими словами актуальність. На вашу картку мають зреагувати читачі.

2. Параноїдальність.

Тобто якщо ці питання вже назріли у суспільстві і ви відчуваєте, що саме цікавить вашого читача/глядача — розкажіть про це. «Медуза» наводить у приклад на той час

проблему з вірусом Ебола і робить картки з таким заголовком: «Попадет ли Эбола в Россию?» .

3. Важливість. Тема може не обговорюватися тут і зараз, але вона є актуальною постійно.

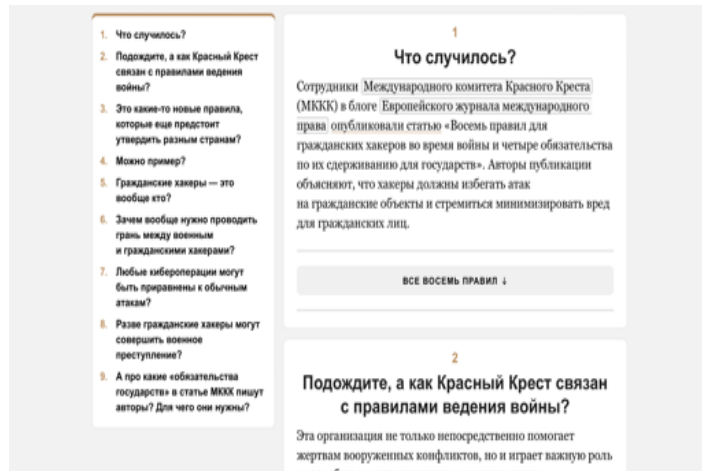
4. Користь. Ваші картки мають бути інструкцією для вашого читача. Він повинен розуміти, навіщо він це читає і що конкретно для нього корисно. Тут головне питання: «Що вашому читачу/глядачу з того?».

5. Наявність правильних даних у відкритих джерелах. Цікаво, що видавці «Медузи» у своєму блозі пишуть: «Взяти тему, на яку немає даних.

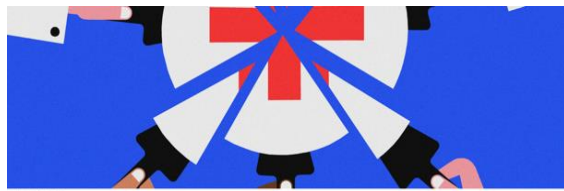
У найкращому разі це буде переказ чужих думок, у гіршому — ваші домисли» [32].

У 2016 Кляйн починає вважати стеки карток «обмеженими» через неможливість реалізувати

додаткові 25% охоплення аудиторії [25]. Згодом Vox зробив формат Guide, у якому експерти або автори Vox відповідають на актуальні прості питання, які соромиться поставити аудиторія. На кожне питання автори намагаються відповідати простими, стислими та лаконічними абзацами. Інколи це може перерости в статтю. Сьогодні гарним прикладом є рубрика «Здоров'я», яку робить журналіст Vox Ділан Скотт. У його текстах є супроводжувальні графік, діаграми, колажі та малюнки, які роблять ілюстратори Vox. У своєму матеріалі «The subtle privatization of Medicare» Ділан намагається розповісти про проблеми із американською федеральною програмою медичного страхування — вона пропонується людям з 65-річного віку або молодшим категоріям людей з інвалідністю. Справа в розбіжностях цієї програми, яку надають як державні, так і приватні компанії. У тексті Ділан завдяки інфографіці показує читачам, наскільки зросла кількість учасників програми Medicare з 2007-го року. У тексті також є контекстуалізація. Декілька абзаців автор присвячує розбору, що таке Medicare, як з'явилася ця програма, чому стала популярною серед американців та чим відрізняється їхня стандартна програма Advantage від альтернативної, яку надають приватні компанії. У тексті Ділан дає діаграму, де читач може легко прослідкувати витрати уряду на цю саму програму, через що з'являються важливі для цієї індустрії запитання — чи будуть забезпечені літні люди цим страхуванням та чи можливі скорочення даної програми. У

тексті автор порушує складну тему, вирішення якої залежить від політики.

POLICY

The subtle privatization of Medicare

More than half of seniors will sign up for a private version of Medicare this open enrollment. What happened?

By Cyber Issue | @cyberissue | Updated Oct 16, 2020 10:01 AM EDT

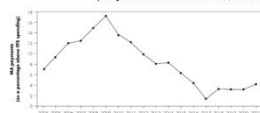
f t @ share

In addition, as the **New York Times** reported last October, most of the largest Medicare Advantage insurers have been the subject of federal audits that found they improperly billed the program and of litigation that accused them of fraud. Taken together, the plans overbilled Medicare by between \$2 billion and \$25 billion in 2020, depending on the estimate.

Though Medicare Advantage was first established as a tool for reining in spending, these private plans instead seem to be perpetuating the program's solvency crisis.

According to MedPAC, since 2004, Medicare has always paid more to Medicare Advantage insurers for the cost of covering their customers than the program would have spent if the same beneficiaries had instead been enrolled in traditional Medicare. Some years, the private plans were receiving a nearly 20 percent markup compared to the original benefit structure.

POLICY Medicare has paid more to MA plans than 193 Medicare spending would have been for the same enrollees, 2004-2017

MedPAC

процеси. Видання прагне створювати важливий та авторитетний контент, який допомагає громадянам краще розуміти події, що відбуваються в Україні та в світі. Бабель активно публікує новини, аналітичні матеріали, інтерв'ю, репортажі та інші журналістські роботи, які охоплюють різні аспекти життя та суспільства. Завдяки своєму змісту та якості публікацій, Бабель здобув популярність серед читачів, які шукають надійне джерело новин та аналізу. На сайті свої «гайди» вони випускають у розділі «Користь».

У матеріалі «Після поранення у вас (чи у ваших близьких) шрами, які заважають нормально жити? Допоможе пластична операція» журналісти Олександр М'ясищева та Юліана Скібицька розповідають, як зарадити собі при доволі актуальній, але делікатній проблемі, про яку не всі хочуть говорити. Уже в заголовку автори розглядають як варіант пластичну хірургію. Тут ми бачимо, як Бабель користується порадою видавців

Матеріал має доволі складні цифри, які автор пояснює графічно, що полегшує сприйняття.

В Україні подібний формат робить інтернет-видання Бабель. Бабель — це українське інтернет-видання, яке спеціалізується на аналітичному та якісному журналізмі. Воно надає якісну інформацію та аналіз подій в Україні та за її межами, а також досліджує суспільні та політичні

What is Medicare Advantage?

Medicare has traditionally been a government-run insurance program for people over 65 and those with long-term disabilities. Medicare Advantage allows private insurers to offer their own plans that provide Medicare benefits, as well as some additional perks not available in the original program. The secret to the program's success is simplicity. Traditional Medicare is a fragmented program: Part A covers hospital care, and Part B covers outpatient services. Patients must enroll in a separate Part D plan for prescription drug coverage that is administered by private insurers. Most people also purchase supplemental coverages, extra insurance that helps reduce their out-of-pocket costs.

Medicare Advantage, also known as Part C, combines those benefits into one insurance plan that also includes an annual limit on out-of-pocket costs, something that does not technically exist in regular Medicare.

But the benefits to patients seem to come at a cost to taxpayers. Though the health insurance industry disputes these findings, MedPAC, the independent committee tasked with overseeing Medicare on Congress's behalf, found Medicare Advantage plans cost the federal government more money per patient than the original program would have if those same people had stuck with the traditional benefits.

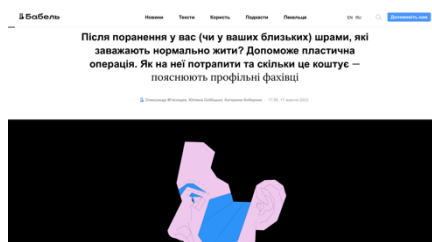
Private companies are also making healthy margins on their Medicare business. A Kaiser Family Foundation analysis found that

Why Vox is covering open enrollment

Open enrollment, the set time period for picking health benefits for the coming year, is a moment when millions of people come face-to-face with the complexity of American health insurance.

Our goal is to help you make choices about your own health — and understand how the health system got this way. Here are the questions you should ask yourself while picking a health plan, and how it's why health care in America is tied to

«Медузи» і надає миттєву відповідь для читача у заголовку, а не ховає і подає все наприкінці. На питання, як отримати допомогу, скільки це може коштувати, коли варто робити операцію та якого роду поранення може

виправити пластична хірургія, журналістам відповідають компетентні профільні спеціалісти.

У цьому «гайді» є ознаки двох принципів з вище наведених: 1 — простота та зрозумілість; 2 — контекстуалізація. По-перше, простою мовою надано чіткі відповіді на досить складні та специфічні питання, такі як «чи виправляють пластикою травми щелепи чи ампутацію носа теж».

можна побачити подібні роботи, хоча тема, як ніколи, актуальна. Тут якраз спрацьовує контекстуальність, журналісти нагадують своєму читачеві про російсько-українську війну, яка

створює у суспільстві подібні проблеми. Немає візуалізації, окрім ілюстрації від графіків Бабелю, що дуже схоже на почерк Vox.

Проривом для Vox можна вважати їхній YouTube канал, проєкт «Explained» з (англ. «Пояснив»), документальний тревел-серіал «Borders» (з англ. «Кордони») та окремі історичні випуски під назвою «Missing Chapter» (з англ. «Відсутній розділ»). Канал з'явився в інтернет-просторі паралельно з вебсайтом у 2014 році. Тоді над каналом працювали 2 людини, зараз команда нараховує в себе 20 журналістів, 12 з яких — це репортери-продюсери, які створюють, редагують та монтують контент, інші — це дослідники та дизайнери. Зараз канал має 11,5 мільйонів підписників та 3,3 мільярдів переглядів загалом. У 2022 році за рейтингом у таблиці Press Gazette за кількістю підписників канал поступається лише BBC, ABC News і CNN, але саме за кількістю переглядів Vox має перевагу у декілька разів.

Середньостатистична кількість переглядів на одному відео становить близько 2 мільйони, коли у найближчого медіа, що переслідує його, Insider трішки більше за 500 тисяч [3].

Однією з головних рис каналу — є візуалізація, яку журналісти-продюсери Vox впровадили у відео, що кардинально змінює сприйняття складної, але важливої інформації. «Коли ми розпочинали, більшість редакцій робили матеріали, які були схожі на кабельні новини; деякі інші знімали короткі документальні фільми, що ґрунтуються на персонажах, які могли б бути тим, що ви бачили на кінофестивалі. Натомість ми були найбільше натхнені та прагнули до того, що нам найбільше подобалося на YouTube, але максимально використовувати навички моушн-дизайну та анімації, які ми вміли застосовувати, та журналістської інституції, частиною якої ми були» — говорить віце-президент з розвитку Vox Джо Познер [27].

Колишній репортер документального серіалу «Borders» на Vox Джонні Харріс, який зараз веде свій власний однойменний канал, 4 роки тому дав лекцію Єрусалимському пресклубу, де розповів, що головним успіхом YouTube-каналу Vox є рівновага між візуальними доказами та самими поясненнями автора у той час, коли у їхніх колег з інших провідних медіа переважає інформація надана саме журналістом у кадрі без візуального супроводу[12].

Джонні Гарріс — відомий ютубер і журналіст, відомий своїми інформативними та візуально привабливими відео. Він здобув популярність завдяки своїй роботі з пояснення складних геополітичних і глобальних тем у зрозумілій і доступній формі. YouTube-канал Джонні Гарріса містить різноманітний вміст, зокрема глибокий аналіз міжнародних справ, відео про географію та документальні фільми на різні теми.

Гарріс використовує свій досвід у журналістиці та оповіді, щоб створювати візуально переконливі відео, які часто включають карти,

графіку та анімацію, щоб допомогти глядачам краще зрозуміти теми, які він висвітлює. У нього є талант розбирати складні проблеми та представляти їх у спосіб, який є легким для спостереження та візуально захопливим.

Деякі з його популярних відеосерій включають «Кордони» та «Кордони Vox», де він досліджує міжнародні кордони, і «Чому міста там, де вони є», у якому заглиблюється в міську географію. Його робота характеризується відданістю якісним дослідженням, глибокому аналізу та прагненню зробити глобальні проблеми більш доступними для ширшої аудиторії.

Джонні Гарріс працював у Vox Media, і його вміст широко цінують ті, хто цікавиться глобальними справами, геополітикою та географією. Його канал YouTube служить освітнім і пізнавальним ресурсом для тих, хто хоче краще зрозуміти навколишній світ.

Перший сезон «Кордони Vox», який веде Джонні Гарріс, був запусканий у 2017 році. Цей сезон складається з колекції епізодів, кожен з яких досліджує різні міжнародні кордони та унікальні історії та динаміку, пов'язані з ними. Серіал глибоко занурюється в різні регіони та їхні проблеми, пов'язані з кордоном, поєднуючи репортажі з місця події з інформативною графікою та анімацією.

Деякі з тем, висвітлених у першому сезоні «Кордонів», включають:

1. Кордон між США та Мексикою: у цьому епізоді розглядається кордон між Сполученими Штатами та Мексикою, розглядаються такі питання, як імміграція, торгівля та культурні зв'язки.

2. Північна Корея: Джонні Гарріс досліджує кордон між Південною Кореєю та Північною Кореєю, проливаючи світло на політичний та ідеологічний поділ на Корейському півострові.

3. Гаїті та Домініканська Республіка: серіал розповідає про кордон між Гаїті та Домініканською Республікою, заглиблюючись у питання імміграції, громадянства та історичного контексту.

4. Індія та Бангладеш: у цьому епізоді досліджується кордон між Індією та Бангладеш, розглядаються такі теми, як прикордонні суперечки та угоди про розподіл води.

Перу та Еквадор: у цьому епізоді досліджується кордон між Перу та Еквадором, охоплюються історичні конфлікти та сучасні відносини.

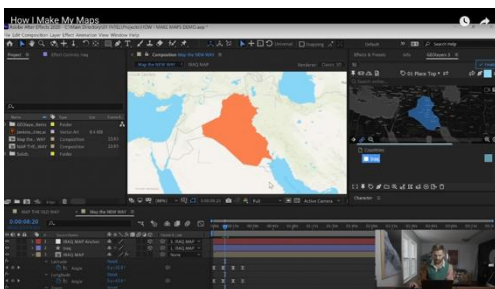
Перший сезон «Кордони Vox» пропонує переконливий та інформативний погляд на міжнародні кордони та різні проблеми, які вони охоплюють. Захоплююче оповідання Джонні Харріса та візуальне представлення серіалу роблять його цінним ресурсом для тих, хто цікавиться глобальними справами, географією та міжнародними відносинами [6].

На Vox Джонні Харріс випустив 4 сезони «Кордонів», кожен мав по мінімум 5 випусків. Загалом він відвідав 11 країн. У серіалі Джонні досліджує кордони держав, їхні міжнародні відносини та вплив політики на людей. На головній сторінці Borders журналісти Vox пишуть: «Уряди малюють кордони. Уряди керують кордонами. Але люди живуть всередині них. Від Північного полюса до північного узбережжя Африки до Гімалаїв у Непалі лінії, які ми використали для розподілу планети, відіграють вирішальну роль у минулому, сьогодні та майбутньому мільярдів людей» [1]. Мотивація Харріса теж була виправданою не тільки через те, що Джонні любляв міжнародні відносини, він це пояснював в інтерв'ю Лабораторії Німана при Гарвардському університеті: «Після життя неподалік американо-мексиканського кордону в Тихуані, я хотів олюднити лінії на карті. Я хотів подивитися на карту, наблизити її і подивитися на людей там та історії, що оточують цю річ, на яку ми зазвичай просто дивимося з висоти 30 000 футів» [6].

Серіал Джонні Харріса та Vox «Кордони» був двічі номінований на Еммі — найпрестижнішу американську телевізійну премію. Такому успіху Джонні завдячує також роботі з аудиторією, залученість якої зіграла велику

роль у виборі тих країн, які відвідав журналіст. «Ми створили спосіб для людей не лише слідувати за подорожжю, а й брати участь – я хотів, щоб ваші ідеї підживлювали цей проект. На початку травня ми створили опитування та опублікували відео у Facebook, Instagram та YouTube з проханням про ці ідеї. Кордон не повинен був бути між країнами. Ми також були відкриті для невидимих кордонів, таких як соціально-економічні лінії, які часто поділяють міста. Протягом дня ми відповіли понад 3000 людей. До кінця кількох тижнів ми мали майже 6000 пропозицій про кордони по всьому світу від людей з усього світу» [14].

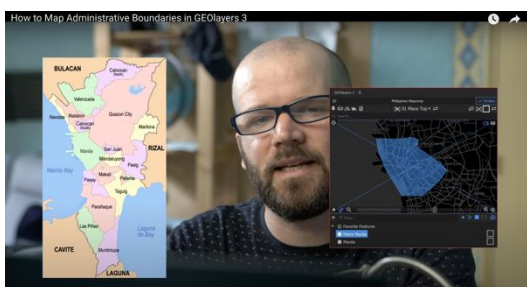
Особливістю у всіх проектах Vox є залучення аудиторії до складних тем. Як і було вже сказано раніше, вони це роблять завдяки візуалізації. «Кордони» — максимально відрізняються від звичайного телеформату тревелшоу, бо репортажі зроблені із додаванням моушн-дизайну. Це процес створення анімаційної графіки, заснований на принципах графічного дизайну у контексті кіновиробництва, відеовиробництва та інших візуальних медіа, що розвиваються. Прикладами такого дизайну є кінетична друкарня та графіка, що використовується в епізодах фільмів, рекламі, відеоіграх, мобільних додатках та на телебаченні, а також анімовані тривимірні логотипи телевізійних каналів і не тільки. Цей напрямок дизайну існує вже кілька десятиліть та активно розвивається з удосконаленням технологій [30].

На своєму авторському YouTube-каналі Джонні розповів секрети монтажу на Vox. Щоб додати динаміки статичним, складним і незрозумілим картам журналісти Vox додають у свої відео моушн-дизайн в програмі Adobe After Effects. Режисери обирають саме програми Adobe, бо, за словами Джонні, ця система дозволяє використовувати багато плагінів, які здатні з'єднуватися і легко

завантажуватися у програму, де монтується весь серіал — Adobe Premier Pro. Для монтування самої карти використовується плагін під назвою Geolayers 3 [13].

У ньому є абсолютно всі карти світу, при чому плагін дозволяє зробити

не тільки карту умовної країни, але й дослідити навіть окремий район у місті та його адміністративні межі, розповідає в одному зі своїх навчальних роликів режисер монтажу каналу Джонні Харріса

Бун [4].

«Він відображає для вас карти користувача з різних онлайн-джерел даних. Він також надає прямий доступ до обширних баз даних геопросторових особливостей світу. Ви можете легко малювати будівлі у шарах форми After Effects, виділяти кордони країн, вулиці, озера, річки, місця, регіони, анімувати маршрути руху та видавлювати будівлі. Все у світі, що має геодані, може бути інтегровано як редагований актив у After Effects» — пишуть про плагін на сайті After Effects [10].

Vox, цифрова медіа-компанія, відома своїми захопливими та інформативними відео, використовує Adobe After Effects як важливий інструмент для створення графіки руху, анімації та візуальних ефектів у своїй відеопродукції. Ось як Vox може застосовувати After Effects у процесі виробництва відео:

1. Motion Graphics: After Effects широко використовується для створення динамічної анімованої графіки, яка покращує візуальне оповідання. Vox може використовувати його для додавання анімованого тексту, значків та інших графічних елементів, які допомагають пояснити складні теми або зробити дані більш привабливими.

2. Візуалізація даних: After Effects можна використовувати для створення анімованих візуалізацій даних, зокрема діаграм, графіків і карт,

які часто використовуються у відео Vox для ілюстрації статистики, тенденцій і порівнянь.

3. Анімована інфографіка: Vox може використовувати After Effects для створення анімованої інфографіки, яка розбиває ключові моменти, роблячи їх більш доступними для глядачів. Ця інфографіка може містити рухомі елементи, які підкреслюють важливі деталі.

4. Візуальні пояснення: After Effects дозволяє Vox створювати візуальні пояснення для широкого кола тем, від економіки та політики до науки та технологій. Анімаційні послідовності допомагають прояснити складні концепції та полегшити їх розуміння.

5. Історичний контекст: коли Vox обговорює історичні події чи контекст, After Effects можна використовувати для анімації історичних фотографій, кадрів або інших візуальних елементів, надаючи привабливий спосіб зв'язати минуле з сьогоденням.

6. Анімація персонажів: анімацію персонажів у After Effects можна використовувати для уособлення або представлення концепцій, що може допомогти створити більш привабливу розповідь.

7. Плавні переходи: After Effects має важливе значення для створення плавних переходів між сегментами відео Vox, забезпечуючи плавний перегляд.

8. Візуальне оповідання: After Effects покращує оповідання Vox, додаючи візуальні елементи, які доповнюють оповідання та спрямовують глядача на розуміння.

9. Брендинг: After Effects відіграє важливу роль у збереженні візуальної ідентичності Vox, включаючи анімацію логотипу та послідовне використання кольорів і елементів дизайну, зміцнюючи впізнаваність бренду.

Загалом, After Effects є універсальним інструментом, який допомагає Vox створювати візуально привабливий та інформативний відеоконтент. З

ефективним використанням графіки руху, анімації та візуальних ефектів Vox може залучати свою аудиторію та передавати складну інформацію.

Завдяки плагіну журналістам легше відтворювати історичну візуалізацію і показувати, як змінювалися кордони протягом років. Зараз Vox подібний моушн-дизайн з картами зазвичай робить у своєму історичному серіалі *Missing Chapter*. Його знімає Ранджані Чакроборті, вона — бруклінська відеожурналістка, старша продюсерка і ведуча *Missing Chapter* у Vox, де її робота зосереджена на історії, расовій справедливості та нерівності - і на тому, як всі вони перетинаються. Раніше вона була першим в історії співробітником Vox-ProPublica, де працювала в обох редакціях над створенням відео, які поєднували візуальний стиль Vox з глибокими розслідуваннями ProPublica. Вона також знімається із незалежними документальними компаніями, Al Jazeera America, NBC News та National Geographic. Про це вона вказала на своїй власній сторінці LinkedIn [2].

Серія «*Missing Chapter*» від Vox — це колекція відео та статей, які заглиблюються в менш відомі або забуті аспекти історії, політики та культури. Цей серіал має на меті пролити світло на історії та події, які залишилися поза увагою основних оповідань, і запропонувати більш повне розуміння світу [29].

Кожна частина серії «Відсутня глава» зазвичай зосереджена на конкретній історичній події, постаті чи культурному явищі, яким, можливо, не приділено стільки уваги, скільки вони заслуговують. Підхід Vox передбачає ретельні дослідження, захоплюючи розповідь і високоякісне виробництво, щоб представити ці приховані або недостатньо представлені історії широкій аудиторії [29].

Серії часто охоплюють широкий спектр тем, від впливових постатей в історії до культурних рухів і подій, які сформували наш світ. Досліджуючи

ці менш відомі розділи, Vox прагне надати глядачам більш повний і деталізований погляд на минуле та сьогодення.

Серія «Відсутня глава» є прикладом прихильності Vox до глибокої журналістики та її місії інформувати та навчати свою аудиторію, про багатогранний характер історії та культури нашого світу.

«Пояснювальний репортаж зосереджується на наданні контексту і не передбачає попередніх знань, він має тенденцію дивитися назад, а не вперед, він вимагає досить довгих новин і вдається до тематичних кадрів і контекстуалізації візуальних елементів», — таке у своїй роботі «Explanatory Reporting in Video Format: Contrasting Perceptions to Those of Conventional News» пишуть професори департаменту медіа та комунікацій Мюнхінського університету Людвіга-Макиміліана Віорела Дан та Дорєєн Раутер [26].

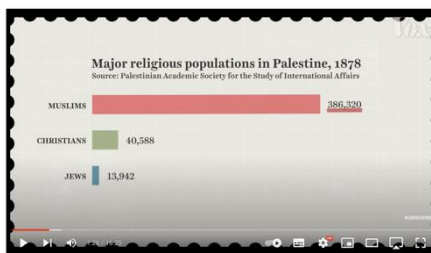
У минулому сезоні Ранджані Чакраборті досліджуватиме п'ять різних історичних подій з різних епох, використовуючи унікальний стиль Vox, який включає в себе анімацію, архівні фотографії та оригінальні інтерв'ю. У першому епізоді показано, як еволюціонувала сучасна архітектура китайського кварталу в реакцію на антикитайський расизм у Сан-Франциско після землетрусу 1906 року. У наступних — про історію «Чорної пантери» та спадщину Фреда Гемптона, Чавеса Рейвіну, мексикансько-американські спільноти в Лос-Анджелесі, які були переміщені через будівництво стадіону «Доджер», історію гавайського острова Кахо'олаве та історію того, як жінки в Бронксі та Брукліні, які мали радикальні погляди, використовували громадське садівництво для боротьби з занедбаністю міста [29].

Один з останніх сюжетів у новому ж сезоні Ранджані робить з назвою «How Palestinians were expelled from their homes» (у перекладі «Як палестинців виганяли з їхніх домівок») [28]. У фільмі розповідається історія про «Накбу», також відому, як «Палестинська катастрофа». Тоді

відбулося знищення палестинського народу та їхньої батьківщини в 1948 році й остаточне переміщення більшості палестинських арабів, коли ООН

проголосила створення держави Ізраїль. Журналісти відтворили події та розповіли, що передувало тим воєнним діям, які поновилися на цій території у 2023 році. Для розповіді повної історії конфлікту Раджані у фільмі показує за допомогою графіка динаміку змінення релігійних віросповідань на палестинських землях у 1878 році. Завдяки інтерактивній моушн-графіці глядач може за декілька секунд побачити, як зменшувалася кількість мусульман та християн після оголошення держави Ізраїль.

Пояснювальна журналістика виконує важливу роль у сприянні демократичному процесу. Вона допомагає громадянам зрозуміти складні політичні системи, правові процеси та приймати обґрунтовані рішення на основі доступної інформації. Тому Раджані взяла інтерв'ю в історикіні та професорки Арізонського університету Маха Нассар, яка розповіла в інтерв'ю для цього фільму про перспективи палестинців на визнання власної держави у 1947. А також у фільмі розповідається історія чоловіка, який вижив під час Накби Давуда Ассада, якому на той момент було 18 років. Він розповів, як під час нападу на їхнє селище він допомагав перезаряджати гвинтівки своїм рідним, яких у подальшому розстріляють.

Сам Давуд втік через траншеї. Його інтерв'ю як очевидця допомагає відтворити ці події, бо він сам показує траншею, якою тікав. Для інтерактивного споглядання складної теми Раджані відтворила історичну карту у час

проголошення Ізраїлю та показала, які території мали відійти ізраїльтянам та палестинцям.

Для пояснення сьогодення у 2018 році Езра Кляйн разом із Джо Познером створив на YouTube-каналі Vox проєкт Explained (у перекладі з англійської «Пояснено»). Цей документальний серіал від компанії Vox Media вперше вийшов на Netflix 23 травня 2018 року та регулярно публікує нові епізоди щотижня. Серія «Explained» базується на популярних відеоматеріалах Vox і має аналогічний формат, регулярно випускаючи нові пояснювальні відео на YouTube. У серіалі розглядаються різні теми, включаючи історію технології, культуру, науку, політику, економіку та багато інших аспектів сучасного світу. Кожен епізод розглядає конкретну тему та намагається пояснити її глядачам шляхом подачі фактів, історій та аналізу. Цей формат можна вважати більш ґрунтовним, оскільки у матеріалі присутня як і новітня інформація, так і бекграунд, а хронометраж роликів відрізняється від стандартних форматів Vox. У Лабораторії Німана пишуть, що середній

хронометраж випусків серіалу Explained становить від 16 до 18 хвилин, у той час коли зазвичай відео випускають не більшими за 8 хвилин [15].

Основні риси «Vox Explained» включають:

1. Різноманітність тем: У серіалі розглядаються різні теми, включаючи технологію, історію, науку, політику, економіку, культуру та багато інших аспектів життя. Це дозволяє аудиторії поглиблювати своє розуміння різних областей знань.

2. Якісний контент: Серіал відзначається високою якістю виробництва, включаючи використання анімаційних елементів, архівних матеріалів та

оригінальних інтерв'ю, що робить інформацію більш цікавою та зрозумілою для глядачів.

3. Короткі епізоди: Кожен епізод серіалу є коротким і компактним, зазвичай тривалістю близько 20 хвилин, що дозволяє глядачам швидко засвоювати нову інформацію.

4. Виробництво у співпраці з Netflix: Серіал «Vox Explained» виробляється у співпраці з потоковим сервісом Netflix, що робить його доступним для глобальної аудиторії.

Перший сезон серіалу «Пояснено» від Vox — це серіал у документальному стилі, який досліджує широкий спектр тем інформативно та захопливо. Кожен епізод першого сезону заглиблюється в іншу тему, надаючи глибокі пояснення та ідеї.

Деякі з тем, висвітлюваних у першому сезоні «Explained», включають:

1. «The Racial Wealth Gap»: у цьому епізоді розглядається історія та постійний вплив расової нерівності в багатстві та економічних можливостях у Сполучених Штатах.

2. «Моногамія»: досліджує концепцію моногамії у стосунках, її історію та місце в сучасному суспільстві.

3. «Фондовий ринок»: цей епізод розповідає про функціонування фондового ринку, його історію та те, як він впливає на людей та економіку в цілому.

4. «Криптовалюта»: пояснює зростання криптовалют, таких як біткойн, і їх потенційний вплив на фінансовий світ.

5. «К-Рор»: цей епізод досліджує глобальний феномен К-рор музики та її культурне значення.

6. «Чому жінкам платять менше»: розповідається про гендерну різницю в оплаті праці та причини нерівної оплати праці для жінок.

7. «Політкоректність»: в епізоді обговорюється концепція політичної коректності, її еволюція та наслідки в сучасному дискурсі.

8. «Дизайнерська ДНК»: розглядає досягнення генної інженерії та можливості створення дизайнерських дітей.

Перший сезон «Explained» характеризується стислими та добре дослідженими презентаціями на різноманітні теми. Він поєднує інтерв'ю експертів, анімацію та захопливу розповідь, щоб зробити складні теми доступними для широкої аудиторії. Серіал відомий своїм інформативним і візуально переконливим підходом до оповідання.

Цей серіал став популярним завдяки своєму підходу до популяризації знань та поясненню складних тем у цікавій та доступній формі. Він допомагає глядачам краще розуміти світ навколо себе та розвивати свої інтелектуальні інтереси.

Зростання поширення дезінформації та фейків ставить перед медіа велике завдання забезпечення достовірної інформації. Пояснювальна журналістика дозволяє простежити логіку та факти, що лежать в основі складних подій, та виявити дезінформацію, розкриваючи сутність проблеми. Непоганим прикладом є остання робота Vox про Сектор Газа.

7-го жовтня ХАМАС (ред. — воєнізований арабський рух) здійснив атаку на Ізраїль. Від неї загинули близько 1400 осіб, після чого прем'єр міністр Бенджамін Нетаньяху оголосив ХАМАСу війну та проведення у Секторі Газа воєнної наземної операції для ліквідації терористів. Перед її початком ЦАХАЛ, тобто армія оборони Ізраїлю, бере Газу в облогу: перекриває постачання їжі, води, електроенергії, медикаментів та обстрілює Газу, від чого гинуть цивільні палестинці. За даними палестинського МОЗ від бомбардувань загинули понад 8000 осіб.

Вже наприкінці жовтня Vox випускає серію «Gaza, Explained», у якій торкається історії становлення сучасних кордонів Гази, сіоністські напади, окупацію палестинської території Ізраїлем створення та захоплення Гази ХАМАСом. Журналісти простежили, як понад мільйон цивільних мешканців Гази залишилися у пастці: ЦАХАЛ обстрілює північ Гази і каже

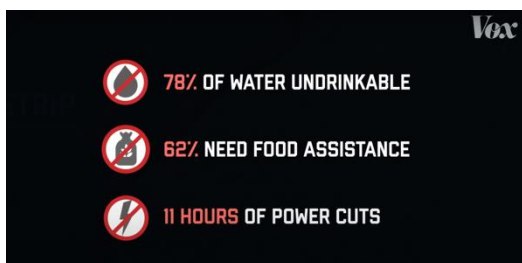
цивільним евакуйовуватися на південь, хоча його також бомбардує. Журналістка Раджаа Елердісі у цьому фільмі приводить статистику загиблих палестинців та ізраїльтян, що померли після атак

ХАМАСу на Ізраїль. Також знову журналісти дають бекграунд, тобто історію взаємовідносин Ізраїлю та Палестини. Журналісти торкаються

теми «накби» і сіоністських погромів, через які палестинцям, серед яких мусульмани та християни, доводиться тікати з власних домівок в інші країни, або ж на територію Сектора Гази.

Інтерактивною картою із моушн-дизайном показані країни, які почали війну з Ізраїлем — це Єгипет, Сирія, Йорданія, Ліван. На карті також зазначені окуповані цими країнами території до моменту, коли Ізраїль

виганяє усіх воєнним шляхом.

Цей випуск я не вважаю об'єктивним через висвітлення цього конфлікту лише з палестинської сторони. Не були наведені факти та їхні інтерпретації когось з

ізраїльського боку. Інтерв'ю взяті лише в професорки університету Річмонда Дани Ель Курд та палестинського журналіста Юсефа Аль Джамала. На мій погляд, тут є порушення журналістського стандарту — балансу думок. Більш розгорнуто і збалансовано про конфлікт у Газі розповіли журналісти центральної дирекції Суспільного. У своєму матеріалі «Що буде з Сектором Гази та чи зникне ХАМАС після операції Ізраїлю» журналістка Олена Куренкова подає контекст, сучасні події, а також їхню оцінку від журналістів, вчених та політиків з обох боків. Це дає можливість глядачу оцінити погляди на цю війну очима ізраїльтян і палестинців.

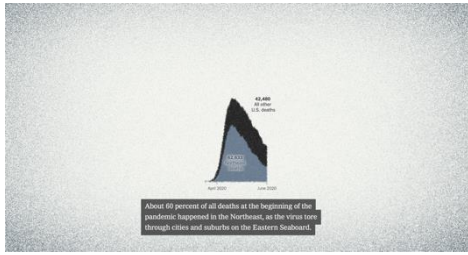
2.2. Пояснювальна журналістика на прикладі New York Times

З 1985 року американське видання New York Times отримало 7 нагород Пулітцерівської премії за пояснювальний репортаж [31] Востаннє нагороду отримала команда редакції в 2019 році, тоді Девід Барстоу, Расс Бютнер та Сюзанна Крейг перемогли зі своєю статтею «Trump Engaged in Suspect Tax Schemes as He Reaped Riches From His Father» про податкові махінації Дональда Трампа, який успадкував майно власного батька у 1995 році. Декларації, які вивчили журналісти, показали, що йому вдалося отримати щонайменше 413 мільйонів доларів [7].

Також вважаю за доцільне розглянути матеріали, пов'язані з використання складних даних та статистики. Зазвичай це відносять до окремого розділу, який називається «журналістика даних». Це такий напрям журналістики, де репортери конструюють історії, використовуючи великі обсяги даних. Це відображає зростання важливості числової інформації у виробництві та поширенні новин, а також зміцнює взаємозв'язок між журналістами та різними професіями, такими як дизайн, інформатика та статистика. Завдяки використанню інфографіки та візуалізації даних, журналістика даних допомагає ефективно розповісти про складні сценарії та робити інформацію більш доступною для аудиторії [20].

13 травня 2022 року журналісти New York Times Джеремі Вайт, Емі Гармон, Даніель Айворі, Лорен Летербі, Альберт Сан і Сара Алмухтар випустили матеріал під назвою «Як Америка втратила 1 мільйон людей» [11]. Журналісти підраховували та визначили масштаби втрат по штатах, які вразив вірус Covid-19 протягом 25 місяців пандемії.

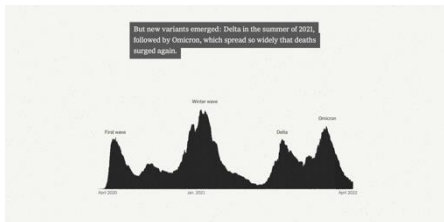
На цьому першому кадрі у статті журналісти візуалізували динаміку хвиль смертності. На візуалізованому графіку, який відтворюється немов з піску, ми бачимо: першу хвилю (початок пандемії), другу

хвилю (коли завезли вакцину, але смертність була найвищою за весь час пандемії), а також нові сильні штами — Дельта та Омікрон, через які знову смертність у США збільшилася. Другий скріншот показує, як вірус

розповсюджувався територіально. Журналісти написали, що спочатку він охопив міста, потім села, поки не поширився на всю територію США. Третя візуалізація показує, де

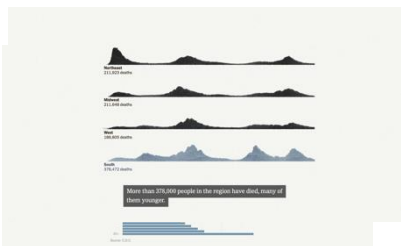
найбільше гинули американці при першій хвилі ковіду. Журналісти

виявили, що найбільше вірус вбив саме у північно-східних штатах країни, тоді за 3 місяці загинули більше 62 тисяч американців — це 60% від усіх смертей в Америці за той період. Також репортери New York Times

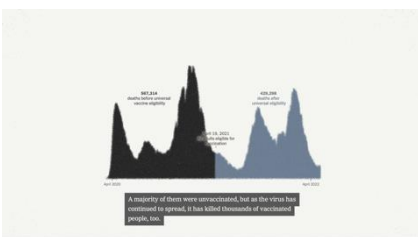
зробили вікову діаграму американців — вона показувала, що літні люди — найбільш вразлива категорія. Для людей старших за 65 років ковід є третім за небезпекою захворюванням після раку та серцевих захворювань. Так само є статистика смертності американців до і після оголошеної в країні вакцинації. Після неї у США загинули на 130 тисяч осіб менше, але журналісти зазначають, що більшість загиблих були невакциновані, хоча також помирили й ті, хто зробив собі ін'єкцію вакцини. Останній скріншот показує загальну картину по регіонах. Стаття має ще багато статистичних діаграм та графіків, також журналісти доповнили матеріал історіями людей, які пережили події, що пов'язані з вірусом. Грамотно і яскраво візуалізований матеріал допомагає прочитати статтю легко і при цьому

сфокусовано. Усі демографічні дані про смертність від Covid репортери

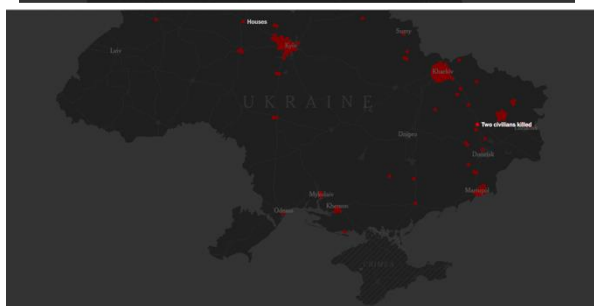
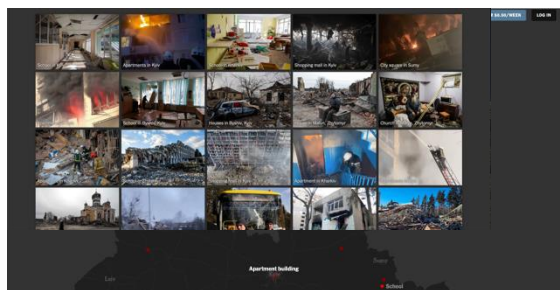
взяли із Національного центру статистики охорони здоров'я Центрів з контролю та профілактики захворювань [11].

Даний матеріал є актуальним, хоч і вийшов у першій половині 2022 року, пандемія на той час ще тривала у світі.

Журналісти з самого початку вводять свого читача в контекст. Для достовірності всіх своїх тверджень вони використали офіційну статистику. Щодо візуального сприйняття, то

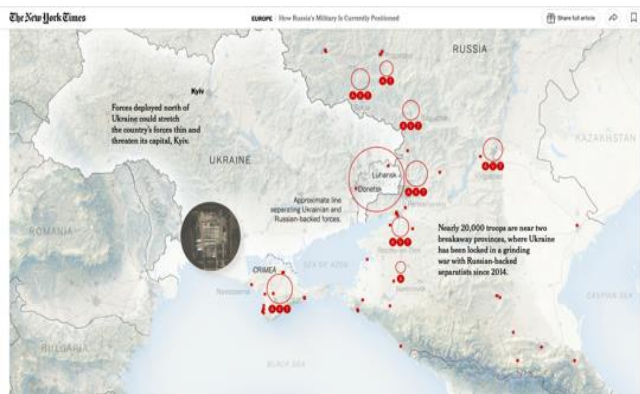
по наведеним скріншотам можна зрозуміти, що над матеріалом працювали дизайнери та програмісти. У статті є дотримання балансу думок: тут висловилися як лікарі, політики, так і люди, що хворіли на ковід.

За місяць після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну редакція New York Times збирала та каталогізувала злочини, що скоїла Росія проти цивільного населення. Це відображено в статті «Напади Росії на цивільні цілі знищили повсякденне життя в Україні» [16]. Завдяки інтерактивній карті читач може побачити, де

територіально був скоєний злочин, а нижче подивитися підтверджувальне відео, підписане як «Квартира в Києві» або «Церква в Житомирі».

Але подібний матеріал не можна вважати традиційним пояснювальним матеріалом. Тут більше уваги приділено візуальній частині, натомість не розкрита повністю кожна із ситуацій. Це була лише частина того, що тоді відбулося. Натомість за місяць до початку повномасштабної війни в

використали відкриті дані, які збирають авторитетні аналітики. Візуально матеріал супроводжується інтерактивними мапами. Баланс не повністю дотриманий, бо немає інформації від російської сторони, чи справді буде розпочата повномасштабна війна та де дислокуються їхні війська, як мінімум, запит зробити було варто для ілюстрації.

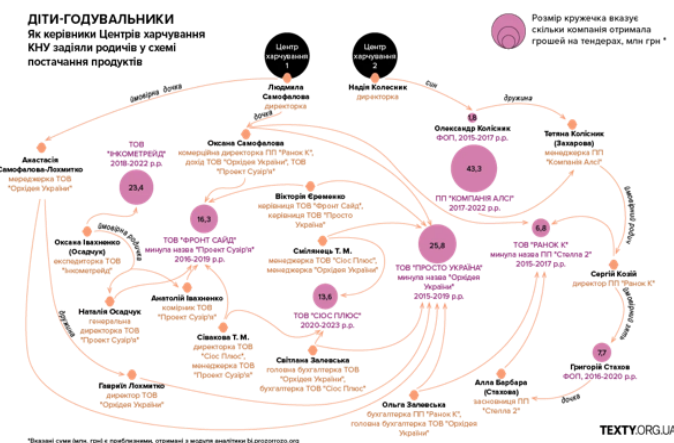
2.3. Українській досвід у пояснювальній журналістиці: видання Texty.org.ua

На мою думку, українське видання Texty є одним із тих, які за допомогою даних і візуалізацій входить до числа тих медіа, що займаються пояснювальною журналістикою. Заснований у Києві у 2010 році Анатолієм Бондаренком та Романом Кульчинським, журналістами сайт «Тексти» вважається піонером напрямку журналістики даних в Україні. Вони приділяють особливу увагу концепції «повільних медіа», що передбачає відмову від сенсаційного підходу та акцентує увагу на вдумливому обговоренні суттєвих суспільних питань [34]. Журналісти «Текстів» випускають розслідування, а у своєму розділі «Інфовійна» виявляють, аналізують дезінформацію та випускають моніторинги висловлювань медіа та політиків, які просувають російські наративи. Також видання має англійську версію сайту. У 2015 році Тексти випускають свою візуалізовану мапу радянських топонімів. Завдяки відкритим картографічним даним Open Street Map журналісти Анатолій Бондаренко, Олександр Оксимець, Андрій Газін намалювали інтерактивну візуалізацію.

До останнього журналіста, Газіна, у 2018 році у Києві я потрапив на тренінг з журналістики даних. На ньому він розповідав про механізми візуалізації даних, які допомагають полегшувати читачу сприймати важку інформацію. У 2016 році матеріал «Як знайти площу Леніна» визнали однією зі 100 найкращих карт року за версією англомовного блогу на тему картографії «Maps Mania».

У блозі відзначили: «Як знайти площу Леніна» – це докладний аналіз радянських вулиць в Україні. Стаття включає ряд карт українських міст, на яких вулиці з назвами радянської доби пофарбовані в червоний колір. Деякі з найпопулярніших російських назв вулиць включають «Ленін», «Фелікс Дзержинський» (засновник російської секретної поліції) та посилання на радянську космічну програму. У статті також міститься аналіз впливу назв вулиць під час радянської влади в Україні. Тут є гістограма, що показує частоту у назвах російських вулиць. Вона демонструє, що лише на самому заході України радянська епоха досі не згадується у назвах вулиць України [17].

В останніх своїх матеріалах вони як порушують питання воєнних злочинів росіян в Україні, так і торкаються цивільних тем. Як приклад, розслідування «Діти-годувальники. Як керівники їдалень Університету Шевченка залучали родичів до схем постачання продуктів». У статті розписують схему, за якою фірми-постачальники продуктів, що афілійовані між собою та керівництвом відомчих їдалень Київського

національного університету. «Як свідчать публічні закупівлі КНУ ім. Шевченка, закупівлі продуктів харчування для університету — це певний «закритий клуб», де впродовж багатьох років продукцію

постачають або переважно фірми, у яких працюють родичі, або пов'язані між собою особи. Тоді журналісти сайту «Наші гроші» помітили серед товарів незвичні для студентської їдальні продукти, як-от червону ікру, лосося, філе палтуса. А гуртові ціни на деякі інші позиції було завищено в 1,5 рази за ринкові роздрібні». Полегшує сприйняття намальована схема, журналісти точно розписали, як саме вибудована корупційна складова.

Матеріал є актуальним, бо проблема в університеті існує досі. Тут є контекст із посиланнями на минулі розслідування інших видань та наслідки для студентів, які це оприлюднили. Візуалізація — схема, яку відтворили журналісти після досліджень тендерів. Для балансу журналісти звернулися по коментар до підрядників та учасників конфлікту [33].

Ще одним матеріалом, де використані відкриті дані, є розслідування «Масове вбивство на Житомирській трасі: мапа, хронологія та розслідування російського злочину». Репортери Тарас Лазер та Надя Кельм дослідили записи з камер

відеоспостереження у селі Дмитрівка. Там знайшли звалище автомобілів, яке росіяни обстріляли та спалили під час облоги Києва. Журналісти зробили хронологічну візуалізацію, на якій простежують пересування та злочини росіян.

Матеріал є і буде актуальним навіть після завершення війни із Росією, всі воєнні злочини мають фіксуватися. Детальний аналіз «Текстів» відеоматеріалів дає можливість встановити ці самі злочини. Контекст журналісти дають одразу у перших реченнях про розташування села і траси, хоча на мій погляд, так як стаття має англійську версію, то краще більше розповідати про повномасштабну війну і давати більше головних хронологічних подій. Матеріал достовірний, бо використані доступні всім відео. Візуально журналісти намагалися виокремити на відео головні об'єкти, за якими можливо було вичислити росіян. Баланс дотриманий, бо не вважаю тут доцільно спілкуватися з воєнними злочинцями, навіть якщо вони потрапили у полон.

ВИСНОВКИ

Пояснювальна журналістика є сучасним жанром, який виник через необхідність пояснення складних або технічних тем широкій аудиторії. Цей жанр журналістики надає контекст, відповідаючи на запитання «як» і «чому», виходячи за межі традиційного репортажного фокусу на «хто/що/коли/де», новизну та безпосередність. Цей жанр відзначається своєю спрощеною формою, чіткістю і доступністю, завдяки чому він призначений для роз'яснення складних понять, суспільних явищ та подій. Пояснювальна журналістика допомагає глядачам, слухачам та читачам краще розуміти світ навколо себе та вирішувати питання на основі об'єктивної інформації.

Зростання складності інформації є однією з ключових причин, чому пояснювальна журналістика набула великої популярності. У світі, де інформація швидко поширюється та стає все складнішою, пояснювальна журналістика стала важливим інструментом роз'яснення глобальних проблем, складних технологій, економічних та політичних процесів.

Іншою важливою функцією пояснювальної журналістики є підвищення інформаційної грамотності громадськості. Вона допомагає навчити людей розрізняти правдиву інформацію від дезінформації, виявляти маніпулятивні та недостовірні джерела інформації. Пояснювальна журналістика сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних навичок у глядачів та читачів.

Крім того, цей жанр відіграє важливу роль у боротьбі з дезінформацією. Завдяки пояснювальній журналістиці, глядачі можуть краще розуміти сутність складних подій та розпізнавати фейкові новини. Вона допомагає викривати маніпуляції та недостовірну інформацію, що сприяє зміцненню інформаційної безпеки суспільства.

Пояснювальна журналістика також може збільшити залучення аудиторії до складної інформації, оскільки вона пропонує більш привабливий та зрозумілий спосіб подачі матеріалу. Використання візуальних елементів, графіків, анімації та інших інтерактивних засобів може зробити інформацію більш привабливою для глядачів.

Пояснювальна журналістика відіграє важливу роль у підтримці демократії. Вона допомагає громадянам зрозуміти складні політичні системи, правові процеси та приймати обґрунтовані рішення на основі доступної інформації. Цей жанр може впливати на формування громадської думки та сприяти обговоренню важливих суспільних питань.

Вплив медіа Vox та New York Times на пояснювальну журналістику полягає у створенні інноваційних та якісних пояснювальних матеріалів. Vox Media, зокрема, розробляє та публікує пояснювальні відео, статті та інші формати для того, щоб роз'яснити глядачам складні питання. New York Times також активно використовує пояснювальну журналістику в своїх матеріалах та відеороликах.

Обидва ці видання вирізняються високою якістю та деталізацією своїх пояснювальних матеріалів. Вони використовують візуалізації, анімацію, експертний аналіз та доступну мову для того, щоб робити складні теми доступними для аудиторії. Це допомагає розширити загальне розуміння складних питань та підвищити рівень інформованості громадян.

Медіа Vox і New York Times також активно залучають висококваліфікованих журналістів та експертів для створення пояснювальних матеріалів. Їхні команди включають фахівців у різних галузях, що дозволяє створювати інформацію з високим рівнем авторитету та достовірності.

Медіа Vox та New York Times впливають на розвиток пояснювальної журналістики, цей жанр стає більш доступним, інтерактивним та цікавим для аудиторії. Їхні інновації включають в себе використання візуалізацій,

анімацій, інтерактивних графіків та інші техніки, що роблять складну інформацію більш зрозумілою та захоплюючою для глядачів.

Видання «Тексти» пропонують читачам візуалізовані розслідування, які журналісти створюють, обробляючи масив зі складних статистичних даних з відкритих джерел. У підсумку пояснювальна журналістика виконує важливу роль у сучасному медіа-середовищі, сприяючи інформаційній грамотності, боротьбі з дезінформацією, залученню аудиторії та формуванню громадської думки. Медіа Vox та New York Times здійснили значний внесок у розвиток цього жанру, зробивши його більш привабливим та цінним для суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Borders. URL: <https://www.vox.com/a/borders>
2. LinkedIn. Ranjani Chakraborty. URL: <https://www.linkedin.com/in/ranjchak>
3. Andrew Kersley. How Vox became world's top news publisher on Youtube. URL: <https://pressgazette.co.uk/news/vox-youtube/>
4. Boone. How to Map Administrative Boundaries in GEOlayers 3. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TH9WoaOU3Go>
5. Cara Bloomgarden-Smoke. Vox's Ezra Klein Explains it All. URL: <https://wwd.com/feature/vox-ezra-klein-donald-trump-media-10906676/>
6. Christine Schmidt. Explanatory video + engagement = How Vox's Borders series is humanizing the map and building local source networks. URL: <https://www.niemanlab.org/2018/08/explanatory-video-engagement-how-voxs-borders-series-is-humanizing-the-map-and-building-local-source-networks/>
7. David Barstow, Susanne Craig, Russ Buettner. Trump Engaged in Suspect Tax Schemes as He Reaped Riches From His Father. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2018/10/02/us/politics/donald-trump-tax-schemes-fred-trump.html?action=click&module=Top%20Stories&pgtype=Homepage>
8. Edmund Lee. Ezra Klein Leaves Vox for The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2020/11/20/business/media/ezra-klein-leave-vox.html>
9. Emma Löfgren. Explanatory journalism: What it is and how to do it. URL: <https://thefix.media/2023/2/28/explanatory-journalism-what-it-is-and-how-to-do-it>
10. GEOlayers URL: <https://aescrpts.com/geolayers/>
11. Jeremy White, Amy Harmon, Danielle Ivory, Lauren Leatherby, Albert Sun and Sarah Almukhtar. How America lost 1 million people. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2022/05/13/us/covid-deaths-us-one-million.html>

12. Jerusalem Press Club. Tips for Video Journalists: Johnny Harris Explains It All. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IRq6rIiGFAU&t=3301s>
13. Johnny Harris. How I Make My Maps. URL: https://youtu.be/GsojLuJpe_0?si=0M_eKSrY0ZCWOwhb
14. Johnny Harris. How we made this. URL: <https://www.vox.com/a/borders/how-we-made-this>
15. Joshua Benton. Vox's new Netflix series is really good, but it doesn't get us any closer to figuring out what news on streaming platforms looks like. URL: <https://www.niemanlab.org/2018/05/voxs-new-netflix-series-is-really-good-but-it-doesnt-get-us-any-closer-to-figuring-out-what-news-on-streaming-platforms-looks-like/>
16. Keith Collins, Danielle Ivory, Jon Huang, Yuliya Parshina-Kottas, Cierra S. Queen, Lauryn Higgins, Jess Ruderman, Kristine White and Bonnie G. Wong. Russia's Attacks on Civilian Targets Have Obliterated Everyday Life in Ukraine. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2022/03/23/world/europe/ukraine-civilian-attacks.htm>
17. Maps Mania. URL: <https://web.archive.org/web/20190225223940/http://googlemapsmania.blogspot.com/2015/07/ukraines-soviet-streets.html>
18. Michael Schwartz, Scott Reinhard. How Russia's Military Is Currently Positioned. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2022/01/07/world/europe/ukraine-maps.html>
19. Pavel Bielik, Ján Višňovský. Explanatory Journalism - A New Way How To Communicate In Digital Era. URL: https://www.mlar.sk/wp-content/uploads/2021/04/2_Bielik_Visnovsky.pdf
20. Prateek Majumder. What is Data Journalism all about? URL: <https://www.analyticsvidhya.com/blog/2022/01/what-is-data-journalism-all-about/>
21. Roy Peter Clark. Explanatory journalism is entering a golden age in the middle of the coronavirus pandemic. URL: <https://www.poynter.org/reporting->

[editing/2020/explanatory-journalism-is-entering-a-golden-age-in-the-middle-of-the-coronavirus-pandemic/](#)

22. Roy Peter Clark. How to make hard facts easy to read. URL: <https://www.poynter.org/reporting-editing/2020/how-to-make-hard-facts-easy-to-read/>

23. The Atlantic's Staff Writer Caitlin Dickerson Wins 2023 Pulitzer Prize. URL: <https://www.theatlantic.com/press-releases/archive/2023/05/caitlin-dickerson-wins-2023-pulitzer-prize-explanatory-journalism/673986/>

24. The Pulitzer Prizes, Explanatory Reporting. URL: <https://www.pulitzer.org/prize-winners-by-category/207>

25. Two years in, Vox.com reconsiders its 'card stacks'. URL: <https://digiday.com/media/two-years-vox-com-reconsiders-card-stacks>

26. Viorela Dan, Doreen Rauter. Explanatory Reporting in Video Format: Contrasting Perceptions to Those of Conventional News. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/17512786.2021.1966644>

27. Vox Staff. How Vox built a YouTube channel with 10 million subscribers. URL: <https://www.vox.com/videos/2021/10/22/22736656/vox-youtube-10-million>

28. Vox. How Palestinians were expelled from their homes. URL: <https://youtu.be/rGVgjS98OsU?si=OSwUs34Gzvj8P0fO>

29. Vox's Missing Chapter Returns for Season Two. URL: <https://www.voxmedia.com/2021/5/10/22428582/vox-missing-chapter-returns-for-season-two>

30. Wikipedia. Моушн-дизайн. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Моушн-дизайн>

31. Wikipedia. Пулітцерівська премія за роз'яснювальний репортаж. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Пулітцерівська_премія_за_роз%27яснювальний_репортаж

32. Как правильно делать карточки. URL: <https://medium.com/meduza-how-it-works/как-правильно-делать-карточки-2cb5991a8ccb>

33. Мирослава Чаюн. Діти-годувальники. Як керівники їдалень Університету Шевченка залучали родичів до схем постачання продуктів. URL: <https://texty.org.ua/articles/110878/dity-hoduvalnyky-jak-kerivnyky-tsentriv-kharchuvannja-knu-zadijaly-rodychiv-u-skhemi-postachannja-produktiv/>

34. Сім принципів «Текстів». URL: <https://texty.org.ua/d/principles/>